

Kommunale cykelrutekort

Af Civilingeniør Jens Erik Larsen, Foreningen Frie Fugle. JE@Friefugle.dk

Behovet for cykelrutekort blev tidligere i høj grad dækket af amternes regionale kort, men såvel amterne som deres kort er en saga blot. Desuden har kommunerne i dag mere fokus på lokale cykelruter og markedsføringen heraf. Udgivelse af kommunale cykelrutekort vil kunne opfylde flere forskellige behov og være til stor glæde for såvel egne borgerne, som besøgende turister. Derfor er det en god idé, at satse på den bedst mulige kvalitet af sådanne fremtidige kort, så der ikke investeres forgæves.

Amternes regionale kort er på en måde afløst af Vejdirektoratets digitale kort over nationale cykelruter på www.trafikken.dk og af guidebøger udgivet af Dansk Cyklist Forbund med tilhørende 1:100.000 kort. Disse kort dækker dog et større område end de tidligere amtskort, og man kan ikke købe kortene alene. For nogle af de nationale cykelruter findes guidebøger med kort fra det østrigske forlag Cycline (Esterbauer). Disse er udgivet på dansk.

Cover af Guidebog Sydsjælland og Cycline guidebog Østersøruten.

Der er stadig et behov for kommunale cykelrutekort, og da kommunerne via sammenlægninger er blevet større, i nogle tilfælde som "små amter" passer dette fint til cyklisteres behov for at få overblik over gode udflugtsmuligheder på cykel.

Endvidere giver cykelrutekort den enkelte kommune muligheder for at profilere sin indsats på området og udgivelsen af sådanne kort bør indgå i planlægning og strategier for kommunen.

Hvem er målgruppen?

Når man planlægger for cyklister, og når man skal formidle faciliteterne f.eks. med et cykelrutekort, er det en god idé at være bevidst om de forskellige typer af cyklister:

En *feriecyklist* er en cyklist, som cykler mellem overnatningssteder. Som regel min. 30-40 km

om dagen og ofte 50 km. Normalt cykles med bagage, men i særlige tilfælde (pakkerejser) kan der være tale om bagage-transport service.

En *udflugtscyklist* er en cyklist, der bor et sted (hjem, feriehus, campingplads m.v.) og tager dagsture på cykel ud derfra og retur (evt. delvis med tog eller lignende). Normalt max. 40 km.

En *hverdagscyklist* er en cyklist, som cykler på arbejde, til skole, på indkøb eller lignende.

Hertil kommer, at man godt kan medtage vandreruter samt rideruter på kortet og herved udvide målgruppen. Nogle kommuner har også medtaget oplysninger om badevandskvalitet og handicappedes adgangsmuligheder til strandene.

Overblik over cykelruterne

Man ser desværre mange kort, især udarbejdede af lokale turistkontorer, hvor terminologien, brug af symboler og overblikket over cykelruterne er gået helt galt.

Grundlæggende bør man i planlægningen, afmærkningen og formidlingen f.eks. via cykelrutekort benytte den systematik, som angivet i vejreglen, "Vejvisning på cykel-, ride- og vandreruter" m.v. Det indebærer bl.a., at man tænker i ruter frem for i enkelte stier. Desuden hjælper det på overblikket, at cykelruternes numre medtages på kortet.

Nogle definitioner

En cykelrute er en strækning mellem to punkter A og B, der er tilrettelagt og afmærket for cyklister med et højt sikkerheds- og serviceniveau.

Europæisk cykelrute – cykelrute, som forbinder flere lande, er over 1000 km lang og som indgår i det europæiske cykelrutenet EuroVelo. www.EuroVelo.com

National cykelrute - En cykelrute tilrettelagt for danske og udenlandske feriecyklister gennem flere landsdele forbi seværdigheder og overnatningssteder. Afmærket med hvidt nummer på rødt felt med hvid ramme (nationale farver) på blå baggrund med numrene 1-15. Ruten skal være farbar i al slags vejr det meste af året (ca. 15/4-15/10).

Regional cykelrute - En cykelrute gennem et eller flere amter tilrettelagt for ferie- eller udflugtscyklister. Afmærket med hvidt nummer 16-99 på blå baggrund og med hvid ramme omkring nummeret. Ruten skal være farbar i al slags vejr det meste af året (ca. 15/4-15/10).

Lokal cykelrute - En cykelrute, der er tilrettelagt af en eller flere kommuner, for udflugts- eller hverdagscyklister. En lokal rute for udflugtscyklister er ofte en rundtur på max 40 km, mens en lokal rute for hverdagscyklister er en kortere og direkte rute ofte mellem bolig og arbejdsplads/skole/indkøbsmuligheder. Afmærket med hvidt tal 100-999/navn eller hvidt logo i hvid ramme på blå baggrund. Logo skal godkendes i Vejdirektoratet.

Definitionerne på nationale, regionale og lokale cykelruter findes i "Vejregler for vejvisning på cykel-, ride og vandreruter". Definitionen på en cykelrute er taget fra "Idékatalog for cykeltrafik". Begge publikationer er fra Vejdirektoratet. Definitionerne på ferie-, udflugts- og hverdagscyklister er fra "Planlægning for cyklister, hverdag og fritid fra Miljøministeriet".

Kortets skala og indhold

Nu da landet via ovennævnte kort er dækket af 1:100.000 kort, er det oplagt at lave de kommunale kort i en lidt mere detaljeret skala, typisk 1:50.000. Herved kan vandreruter også bedre fungere på kortet.

Som det er tilfældet på cykelrutekort for Gribskov Kommune og andre steder, kan man udbrede kortet på den ene side af papiret og benytte bagsiden til inspirerende turbeskrivelser, som kan hjælpe med at få flere ud at cykle samt formidle kommunens værdier i form af landskaber og kulturelle seværdigheder m.v.

Der har tidligere normalt været anvendt Kort- og Matrikel Styrelsens (KMS) geodætiske kort som grundkort. Hertil har man skullet betale en kortafgift for benyttelsen. De fleste kommuner har et abonnement på disse kort i forvejen og har ikke måttet betale ekstra for cykelrutekortet. KMS' s 1:50.000 kort er umiddelbart lidt broget med kraftige røde signaturer for vejene, og derfor valgte vi i Gribskov Kommune at benytte 1:25.000 kortgrundlaget og nedfotografere dette til 1:50.000. Herved blev kortgrundlaget mere neutralt, så de påførte signaturer stod tydeligere. Husk i øvrigt at medtage de vigtigste signaturerne for grundkortet.

Del af cykelrutekort Gribskov Kommune med lokale ruter 701 og 702 samt forsiden.

Brug af signaturer

Der er ikke nogen grund til at opfinde den dybe tallerken, hver gang man skal spise suppe, og ligeledes behøver man ikke i kommunerne og på turistkontorerne udspekulere nye signaturer til kortene. Det er en stor fordel for brugerne, hvis der anvendes samme slags symboler og farver fra kort til kort.

I vejreglen "Vejvisning på cykel-, ride- og vandreruter" findes et forslag til brug af signaturer, som bygger på, at det er sundt fornuft, hvis kortets signaturer ligner de farver og symboler, som findes på afmærkningen ude i marken. Således anvendes blå rutesignatur til skilte (cykel)ruter, og der sættes rutenummerkasser på svarende til de skilte nationale, regionale og lokale cykelruter. I tilfælde af, at man vil vise forslag til cykelture, som ikke er skilte,

anvendes en anden farve end blå, f.eks. grøn, og man kalder det for et turforslag og ikke for en rute! Ligeledes markeres asfalt/grus belægning og til service oplysninger benyttes symboler svarende til M-tavlerne fra servicevejvisningen, så vidt muligt:

	National cykelrute (blå linie med røde rutekasser med hvidt nummer i negativ skrift).
	Regional cykelrute (blå linie med blå rutekasse med hvidt nummer i negativ skrift).
	Lokal cykelrute (blå linie med blå rutekasse med hvidt nummer/logo i negativ skrift).
	Turforslag for cyklister (grøn linie) - ikke afmærket i marken.
	Vandre/riderute (blå prikker) - logo eller vandrers/ridesymbol i blå boks.
	Turforslag for ridende eller vandrere (grønne prikker) - ikke afmærket i marken.
	Stier langs veje og i egen tracé, som ikke er del af ruter (rød linie).
	Cykelruter uden fast belægning angives som en lysere rastet - alternativt med blå stiplede linie.
	Servicefaciliteter angives med de symboler, som i M-tavlerne, dog gerne uden ramme og evt. forenklet. Eksempelvis teltplads uden grantræer m.v.
	Man kan vælge blå farve i stedet for sort til servicefaciliteterne, således at symbolerne kan fremstå delvis transparente og ses i sammenhæng med rutesignaturen.

Forslag til signaturer på kort og informationstavler fra vejreglen "Vejvisning på cykel-, ride- og vandrerruter".

En vigtig ting i forbindelse med cykelrutekort og anden tilsvarende formidling er at vise brugerne, hvordan ruterne er afmærkede – vis f.eks. vejvisningstavlerne på forsiden eller bagsiden af kortet, så der skabes sammenhæng mellem kortet og afmærkningen i marken.

Går det hele digitalt?

Hvor længe skal vi blive ved med at trykke papirudgaver af kortene? Det spørger mange om i disse digitale tider. Det kan være svært at svare på, men et eksempel fra Hærvejen viser, at man godt kan trykke papirudgaver af kort nogle år endnu. Således ophørte optryk af Hærvejskortene for mange år siden og blev erstattet af en hjemmeside, hvorfra folk selv kunne udskrive kort. Men det er ikke sådan lige at få det til at virke, og der har været en stor – forgæves – efterspørgsel på disse kort.

Det er handy at have et godt trykt kort med, når man er ude at cykle. Men kommunerne kan også godt lægge kortene på hjemmesider og huske at ajourføre oplysningerne her, hvilket jo netop er fordelene ved det elektroniske kort frem for det trykte.

En god timing med åbning af nye cykelruter og tryk af cykelkort er vigtig under alle omstændigheder – held og lykke med det.